

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง

The Development of Quality World-Class Standard

School Strategies in the Lower North Area

สิริมา เปียอู^{1*} สุภาพร พงศ์ภิญโญโอภาส² และขวัญดาว แจ่มแจ้ง³

Sirima Peayoo^{1*}, Supapon pongpinyoopas², and Kwandow Jamjang³

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง 3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง 4. เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่างจำนวน 8 จังหวัด จำนวน 35 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 80 คน ครูผู้สอนจำนวน 303 คน โดยใช้การตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการใช้แบบประเมิน ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาคุณภาพ สภาพ ปัญหา ความต้องการและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง ในภาพรวมพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพ พบว่า นักเรียนมีคุณภาพที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ในอัตราสูง และคุณภาพการบริหารจัดการด้านเครือข่ายมีอัตราต่ำ เนื่องจากโรงเรียนมีเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในและต่างประเทศน้อย ด้านสภาพการพัฒนาพบว่า การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนมาตรฐานสากลจัดหลักสูตรทางเลือกที่เทียบเคียงหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานในระดับมากและการบริหารจัดการในด้านเครือข่ายร่วมพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลอยู่ในระดับน้อย ด้านปัญหาพบว่า นักเรียนมีศักยภาพด้านภาษาน้อย ครุณาปัญหาที่พบจากการเรียนการสอนมาใช้ในการทำวิจัยจริงมีน้อย โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้และทรัพยากรกับโรงเรียนร่วมพัฒนาน้อย ด้านความต้องการพัฒนาพบว่า ครูต้องการวางแผนการสอนเพื่อการฝึกการคิดหรือประดิษฐ์โครงงานที่เป็นนวัตกรรมใหม่ด้วยการวางแผนงานที่เป็นขั้นตอน มีเหตุผล ต้องการส่งเสริมให้ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลและการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์ ระบบออฟไลน์ การส่งเสริมให้ครูใช้ การวิจัย

¹ สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

³ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

* Corresponding author; email: sirima.nuttoon@gmail.com

สื่อ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องรวมทั้งต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในระดับมาก ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพบว่า ปัจจัยภายในด้านจุดแข็ง ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสูง ด้านจุดอ่อน โรงเรียนยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งในประเทศและต่างประเทศต่ำ ส่วนปัจจัยภายนอก ด้านโอกาส พบว่าความมั่นคงและเสถียรภาพของรัฐบาลเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับสูงและด้านอุปสรรค พบว่าสังคมยังเห็นความสำคัญของการสื่อสารภาษาต่างประเทศและการมีจิตสาธารณะในระดับต่ำ

2. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่างที่ได้ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น มี 11 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) พัฒนาศักยภาพนักเรียนตามมาตรฐานสากลเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) พัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลโลกให้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 3) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษสู่การแข่งขันระดับสากล 4) พัฒนาระบบและกลไกการบริหารหลักสู่การสู่ความเป็นมาตรฐานสากล 5) สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่เน้นความเป็นสากลให้กับนักเรียน 6) พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการใช้ภาษาเพื่อการจัดการเรียนรู้ 7) เร่งพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูในการเสริมสร้างศักยภาพความเป็นพลโลกให้กับนักเรียน 8) เสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพครูให้ได้ตามมาตรฐานสากล 9) พัฒนาระบบการบริหารจัดการโรงเรียนให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล 10) สร้างเครือข่ายกับโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งในประเทศและต่างประเทศ 11) สนับสนุนผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียน

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ผลการประเมินในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ภาคเหนือตอนล่าง

Abstract

This research aimed to develop the strategies of world class standard school's quality development. The procedure was divided into 3 steps as follows: 1) Studying the states, problems, need, and factor related to world class standard school's quality development in the lower north area and then collect the data from questionnaire and focus group discussion of administrators and teachers. The data were analyzed by using frequency, mean, and standard deviation. 2) Developing strategies were processed by examining the document and interviewing the personnel in the thriving world class standard school. Organizing the workshop with world class standard school's administrators, personnel, and the expert for making draft strategies. In addition, connoisseurship with expert for development came

afterwards. 3) Evaluating the readjusted strategies with the experts through evaluation from and analyzing data by mean and standard deviation.

The study showed that

1. The quality world class standard school was tended to be superiority in academic achievement and admission towards domestic and international university. However, the quality of making a contact with other schools both domestic and foreign areas was at a low level which meant that school did not consist of co-operation of other schools to provide the cooperative helps. The state schools were implemented with the standard school curriculum also including benchmarking and developing quality of world class standard school curriculum. The problems including the low level of foreign language efficiency of students occurred in the classroom, their shortage of knowledge experience and resources interchange with other schools. The needs of requirement were a lesson plan that emphasized critical thinking and creative thinking through multi-media innovation project, encouragement of using digital media in classroom, measurement and evaluation including academic document publicity for both online and offline, Encourage of using research-based, media, and innovations constantly, administrative knowledge exchange from domestic and foreign areas. For the factors Thai related to the world class standard school's quality development in the Lower North Area, the cultivated and highly experienced administrator was the strength, while the school's resources mobilization for being superior in academic achievement was the weak point. The external factor revealed the stability and security of government would facilitate the school's quality development was opportunity dimension; social life is not realized to communicate in foreign languages and there is no public mind.

2. The Strategies of World Class Standard School's Quality Development in the Lower North Area consisted of visions, missions, strategy points, objectives, strategies, indicators, and the measures. The provided strategies were composed of 11 dimensions: 1) Developing the students' potential to world class standard as being superiority in academic achievement. 2) Systematically and continuously developing the characteristics of world population to students. 3) Supporting and developing the talented students to enter international competition. 4) Developing the system of curriculum administration towards world-class standard. 5) Promoting the new curriculum emphasizing on universality. 6) Improving the use of information technology and the ability of foreign language to students. 7) Urgently develop instruction in the classroom teaching students the characteristics of world population. 8) Encourage teachers to convert themselves to world class standard teachers. 9) Developing

administration systems into the school to world class standard level. 10) Making a contact with world class standard school both domestic and foreign areas. 11) Encourage the administrators to use information technology and communication to govern the school.

3. The evaluation result of the Strategies of World Class Standard School's Quality Development in the Lower North Area indicated that accordance, suitability, possibility, and usefulness are at very high levels.

Keywords: Strategy, Development of quality, World-class standard school, Lower north area

บทนำ

ในปัจจุบันระบบฐานเศรษฐกิจความรู้ ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้สังคมโลกมีการเคลื่อนไหรระหว่างวัฒนธรรมมากขึ้น การเมืองแบบเสรีประชาธิปไตยเป็นที่นิยมยอมรับกันทั่วโลก ประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับชุมชนโลกบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกัน จะมีความสามารถในการแข่งขันและร่วมมือกับประชาคมโลกได้ก็ต่อเมื่อมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีสมรรถนะในการแข่งขันที่มีคุณภาพสูงขึ้น รู้จักเลือกที่จะรับกระแสวัฒนธรรมของต่างชาติ ปลุกจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย รวมถึงกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ทันต่อสภาวะการณ์โลก แต่ละประเทศจึงต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะและความสามารถในการปรับตัวให้มีคุณลักษณะสำคัญในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ ได้อย่างรู้เท่าทัน สบง สันติ มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมเพียงพอ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 3)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงได้ผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยน เพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาไทยให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาเยาวชนของชาติ เข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน มีจุดหมายคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และมีคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความ เป็นสากล โดยหลักสูตรได้มุ่งเน้นความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมี ทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพเทียบเคียงกับนานาชาติอารยประเทศ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้คนไทย ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก มีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก การจัดการศึกษา ไทยให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลกยุคศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่า โรงเรียนต้องเป็นหน่วยบริการทาง การศึกษาในมิติที่กว้างขึ้น มีการแข่งขันด้านคุณภาพมากขึ้นต้องพัฒนาให้เป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่มี คุณภาพ เพื่อบริการการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีทางการศึกษา อีกทั้งหลักสูตรการเรียนการสอนต้องม ีความเป็นสากลมากขึ้น โดยต้องมีความรู้ ความสามารถทางด้านภาษา มีการเปิดเสรีทางการศึกษา โรงเรียนควร หาภาคีเครือข่ายในการจัดหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรสมทบหรือหลักสูตรร่วมกับสถาบันต่างประเทศ เพื่อความ

เป็นสากลของการศึกษาและต้องเน้นการพัฒนาทักษะการคิดมากขึ้นด้วย ปัจจุบันโรงเรียนยังไม่สามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากการเรียนการสอนยังได้เน้นให้ผู้เรียนคิดตามสิ่งที่ผู้สอนป้อนความรู้มากกว่าการคิดสิ่งใหม่ๆ ดังนั้นจึงควรมีการปรับกลยุทธ์กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดให้มากยิ่งขึ้นและที่สำคัญต้องมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น โรงเรียนส่วนใหญ่เน้นและให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และความสามารถ ละเลยการส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อปัญหาสังคมตามมา

ดังนั้น ปรัชญาการจัดการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคคลในองค์กรวม ทั้งมิติของความรู้และคุณธรรมคู่กัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนอันจะส่งผลให้ประชาคมโลกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สุดท้ายที่เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการส่งเสริมสู่ความเป็นสากล ได้แก่ การสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการเรียนการสอนจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศอย่างเต็มศักยภาพ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2555: 3)

จากความสำคัญและความจำเป็นต่างๆ ที่กล่าวมาในข้างต้น จะเห็นว่าสถานศึกษาจะพัฒนาไปสู่เวทีการศึกษาระดับสากลได้นั้น จะต้องมีความเข้มแข็งในทุกด้านที่เกี่ยวข้องพอที่จะพัฒนาและบริหารจัดการศึกษาให้ไปสู่เป้าหมายได้ โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของกระทรวงศึกษาธิการจึงจัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นวัตรกรรมการจัดการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้รับผิดชอบและนำโครงการนี้มาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากลทั้งด้านนักเรียน ครู และผู้บริหาร ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจัดเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ซึ่งจะทำให้เกิดคุณลักษณะต่อการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลกระทบนักเรียนอันเป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555: 1)

โรงเรียนมาตรฐานสากล เริ่มในปีการศึกษา 2553 จนถึงปัจจุบัน โดยมีภาพคุณลักษณะที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในโรงเรียนมาตรฐานสากล 3 ด้าน คือ 1. ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) 2. การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard) 3. บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management)

แต่ผลจากการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ ที่ผ่านมาโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลก็ยังพบปัญหาอุปสรรคบางประการ เช่น

1. เกิดความซ้ำซ้อนของสาระเพิ่มเติมกับหลักสูตรนานาชาติของบางประเทศและการจัดหลักสูตรของสถานศึกษาหลายแห่งในส่วนของการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ขาดความสอดคล้อง กับโครงสร้าง เวลาเรียนที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
2. ทักษะและความสามารถที่จำเป็นที่จะช่วยทำให้เด็กและเยาวชนไทย สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นสากลอันได้แก่ การคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยีและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

3. ผลการทดสอบในระดับต่างๆของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพื้นฐาน (O-Net) ผลการทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) และผลการทดสอบความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) ของนักเรียน ในภาพรวมยังอยู่ในระดับต่ำและมีการกระจายสูงยังไม่เป็นที่พึงพอใจ

4. ผลการเข้าร่วมโครงการการศึกษาแนวโน้มนการจัดการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติ (PISA) จัดโดย กลุ่มประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือ มีประเทศเข้าร่วมโครงการประมาณ 65 ประเทศ คะแนนของนักเรียนไทยโดยเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนนานาชาติ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2555: 9-10)

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้สังคมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศสรุปและเชื่อว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย เมื่อเทียบกับคุณภาพการศึกษาของนานาชาติยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นที่ต่างชาติมีต่อประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการศึกษาไทยให้มีคุณภาพทัดเทียมกับการศึกษาของนานาชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้พิจารณา ทบทวน จุดที่เป็นปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลและพัฒนาปรับปรุงแนวปฏิบัติสำหรับให้สถานศึกษาใช้ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2555: 11) ปัญหาและอุปสรรคที่พบในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อให้ผลสำเร็จตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังกล่ามาแล้วข้างต้น เพราะปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวในข้อ 1 นั้น เป็นปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากลที่เป็นปัญหามาจากผลการบริหารสถานศึกษา ข้อ 2 เป็นปัญหาในด้านการจัดเตรียมนักเรียนเข้าสู่การมีศักยภาพพลโลกร่วมกับการไม่ได้จัดการเรียนการสอนที่เทียบเคียงสากล เป็นการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่รักการค้นคว้านำมาเรียบเรียงและนำเสนอความรู้ที่ได้ นักเรียนไม่ได้เรียนหลักการดังกล่าวจึงไม่สามารถฝึกทักษะในด้านนี้รวมทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์ การหาหนังสือตำราที่เป็นสากลและขาดผู้สอนที่มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะในวิชาหลักสำคัญทำให้ไม่สามารถมองเห็นพัฒนาการเรียนการสอนที่เป็นสากลได้ แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีแนวทางในการจัดการศึกษาเป็นแนวทางให้แต่ละโรงเรียนนำไปปฏิบัติแล้วก็ตาม ยังพบว่ามียังหลายโรงเรียนที่มีผลการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของโครงการ ดังตัวอย่างงานวิจัยของ โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เรื่องความพึงพอใจสภาพการดำเนินงานในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ นั้น ด้านคุณลักษณะผู้เรียน พบว่านักเรียนขาดทักษะในการคิดแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เทียบเคียงมาตรฐานสากล พบว่า ครูผู้สอนยังไม่มี ความเชี่ยวชาญในเรื่องของสารสนเทศและยังสอนไม่เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ พบว่ามี เครือข่ายในการให้ความร่วมมือน้อย ชุมชนไม่ให้ความสำคัญกับโรงเรียน (โรงเรียนประโคนชัย, 2554) นอกจากนี้ ปัญหาในการจัดโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพรรณ เสรีวัฒน์ (2555: 208) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีนโยบายยังไม่ชัดเจนมีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลาควรปรับปรุง คำอธิบายรายวิชาและ

แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันและวางแผนพัฒนาการบริหารหลักสูตรการบริหารจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ความสามารถในการเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาระดับต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศยังมีความชัดเจน โรงเรียนในต่างจังหวัดยังไม่สามารถทำได้ ควรกำหนดเกณฑ์และแนวปฏิบัติให้ชัดเจน จัดหาเอกสารตำราตลอดจนสื่อที่มีคุณภาพระดับสากลเพิ่มขึ้น ให้ความรู้แก่ครูด้านสื่อและนวัตกรรมที่มีมาตรฐานระดับสากลและพัฒนาด้านการใช้สื่อนั้นๆ โดยการอบรมกำหนดกรอบการสอนเนื้อหาสาระการเรียนรู้และแนวปฏิบัติให้ชัดเจนควรจัดการศึกษาในส่วนของวิชาเพิ่มเติมวิชาเลือกให้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนรายบุคคลเท่าที่ศักยภาพของสถานศึกษาจะเปิดสอนได้ สอดคล้องกับบทความของ ดิเรก วรณเศียร (2554: 220) ที่กล่าวว่าโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลมีแนวคิดและวัตถุประสงค์ที่ดี หากโครงการบรรลุเป้าหมายจะทำให้เกิดการก้าวกระโดดในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นจึงควรศึกษากลยุทธ์การจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล การพัฒนายุทธศาสตร์ด้านหลักสูตรและการสอนรวมทั้งด้านการบริหารระบบคุณภาพ

นอกจากนี้ผลการประเมินของสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่างพบว่าโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่างจำนวน 35 โรงเรียนนั้น ยังมีบางมาตรฐานไม่ผ่านตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา เช่น ในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรนั้นโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมาตรฐานสากลภาคเหนือตอนล่างที่ยังไม่ผ่านมาตรฐานนี้ จำนวน 19 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนมาตรฐานสากลภาคเหนือตอนล่างทั้งหมด 35 โรงเรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2554) ซึ่งหากวิเคราะห์ลงไปในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรนั้นจะพบว่าตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนี้มีความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนักเรียนที่วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโรงเรียนมาตรฐานสากลให้เกิด กล่าวคือ นักเรียนยังไม่สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่างๆ นักเรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศและนักเรียนยังไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผลการประเมินดังกล่าวเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่างนั้นมีบริบทที่คล้ายคลึงกัน โดยอยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกันและมีผลการประเมินที่ใกล้เคียงกัน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือด้วยกระบวนการวิจัย สามารถนำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลให้มีคุณภาพและส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนและเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากการขาดการบริหารเชิงกลยุทธ์ ดังนั้น การจัดทำกลยุทธ์จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการใช้พัฒนา เพราะกลยุทธ์ที่จะได้มาพัฒนานั้นต้องผ่านการศึกษาในกระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยอีกทั้งยังต้องผ่านความเชี่ยวชาญของผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการจะให้ข้อมูลที่เป็นพื้นฐานหรือข้อมูลเชิงลึก นอกจากนี้กลยุทธ์ที่จะนำไปพัฒนายังมีทิศทางหรือเป้าหมายที่แน่นอนสามารถวัดได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่างให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียน เพื่อให้

เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ตั้งไว้ สามารถยกระดับและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่ทัดเทียมกับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน มาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง
4. เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. การพัฒนากลยุทธ์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ขอบเขตเนื้อหา

1. การศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากลแบ่งออกเป็น 3 ด้านประกอบด้วย
 - 1.1) นักเรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก
 - 1.2) การจัดการเรียนการสอนที่เทียบเคียงมาตรฐานสากล
 - 1.3) บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
 (สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553: 3)
2. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลประกอบด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ 1) บุคคล 2) งบประมาณ 3) วัสดุ-อุปกรณ์ 4) การบริหารจัดการและปัจจัยภายนอก ได้แก่ 1) นโยบาย 2) เศรษฐกิจ 3) สังคม 4) เทคโนโลยี (สมยศ นาวิการ, 2538: 72-89)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

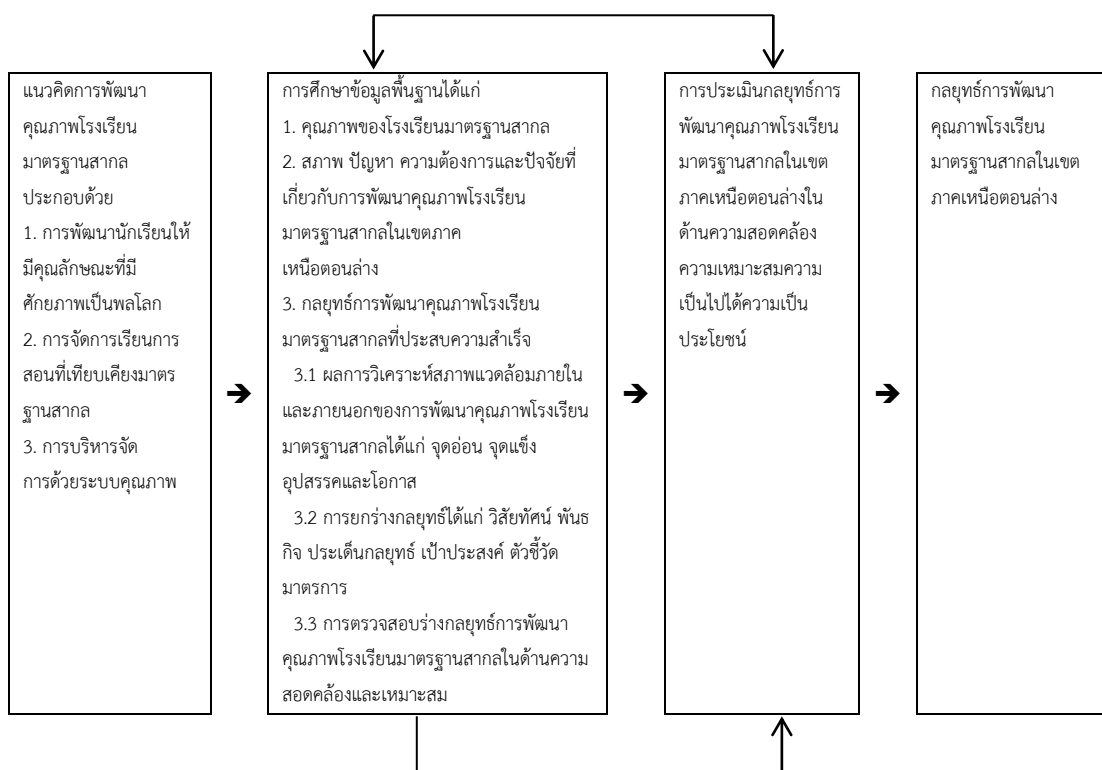
ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 8 จังหวัด จำนวน 35 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 146 คน และครูจำนวน 3,361 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 3,507 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลภาคเหนือตอนล่างในปีการศึกษา 2557 แบ่งเป็นผู้บริหาร 80 คน ครู 226 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 306 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนโรงเรียน 9 โรงเรียน โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นตัวแปรแบ่งชั้นขนาดของโรงเรียน

ขอบเขตตัวแปร

ในการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณภาพ สภาพ ปัญหา ความต้องการและปัจจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ ตลอดจนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ของ โรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สภาพปัญหา ความต้องการและปัจจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยนำผลที่พบจากขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์บุคคลในโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ประสบผลสำเร็จ นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาร่างกลยุทธ์โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจำนวน 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ประชุมการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ครั้งที่ 2 ยกร่างกลยุทธ์ ทั้ง 2 ครั้งนี้เป็นบุคลากรในโรงเรียนมาตรฐานสากล

และครั้งที่ 3 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก การยกร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์โดยการสร้างแบบประเมินกลยุทธ์จากกลยุทธ์ที่ผู้เชี่ยวชาญประชุมตรวจสอบแล้วว่าเป็นกลยุทธ์ที่ใช้ได้ ส่งแบบประเมินไปยังผู้บริหารและครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์

ผลการวิจัย

แยกตามวัตถุประสงค์ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า นักเรียนมีคุณภาพที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ในอัตราสูง ร้อยละ 73.10 และคุณภาพการบริหารจัดการด้านเครือข่ายพบน้อย เนื่องจากโรงเรียนมีเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในและต่างประเทศน้อยมากร้อยละ 72.80

2. ผลการศึกษา สภาพ ปัญหา ความต้องการและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนมาตรฐานสากลส่วนใหญ่จัดหลักสูตรทางเลือกที่เทียบเคียงหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐาน ร้อยละ 43.10 และพบว่าการบริหารจัดการในด้านเครือข่ายร่วมพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลส่วนใหญ่มีการพัฒนาด้านเครือข่ายร่วมพัฒนาน้อย ร้อยละ 47.80 ปัญหาการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่านักเรียนมีศักยภาพด้านภาษาน้อยร้อยละ 66.80 ครูไม่นำปัญหาที่พบจากการเรียนการสอนมาใช้ในการทำวิจัยจริงร้อยละ 54.00 และ ขาดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้และทรัพยากรกับโรงเรียนร่วมพัฒนาร้อยละ 39.20 ด้านความต้องการในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลพบว่าต้องการวางแผนการสอนเพื่อการฝึกการคิดหรือประดิษฐ์โครงการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ด้วยการวางแผนงานที่เป็นขั้นตอน มีเหตุผล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ต้องการส่งเสริมให้ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลและการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์ ระบบออฟไลน์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ส่งเสริมให้ครูใช้ การวิจัย สื่อ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.4 สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่าปัจจัยภายในด้านจุดแข็ง ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ด้านจุดอ่อน โรงเรียนยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งในประเทศและต่างประเทศน้อยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ส่วนปัจจัยภายนอก ด้านโอกาส พบว่าความมั่นคงและเสถียรภาพของรัฐบาลที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และด้านอุปสรรค พบว่าสังคมยังไม่เห็นความสำคัญของการสื่อสารภาษาต่างประเทศและการมีจิตสาธารณะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46

3. ผลการพัฒนากลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่างพบว่าโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง เป็นกลยุทธ์ตำแหน่งเชิงรุก ตำแหน่งอยู่ที่ดาวเด่น (star) การ

ประชุมเชิงปฏิบัติการจึงได้กลยุทธ์ที่ในการพัฒนาคุณภาพประเภทเชิงรุกประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการที่พัฒนาขึ้น มี 11 กลยุทธ์ประกอบด้วย 1) พัฒนาศักยภาพนักเรียนตามมาตรฐานสากลเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) พัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลโลกให้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 3) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษสู่การแข่งขันระดับสากล 4) พัฒนาระบบและกลไกการบริหารหลักสูตรสู่ความเป็นมาตรฐานสากล 5) สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่เน้นความเป็นสากลให้กับนักเรียน 6) พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการใช้ภาษาเพื่อการจัดการเรียนรู้ 7) เร่งพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของครูในการเสริมสร้างศักยภาพความเป็นพลโลกให้กับนักเรียน 8) เสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพครูให้ได้ตามมาตรฐานสากล 9) พัฒนาระบบการบริหารจัดการโรงเรียนให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล 10) สร้างเครือข่ายกับโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งในประเทศและต่างประเทศ 11) สนับสนุนผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียน

4. ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ผลการประเมินในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.27 – 4.67

สรุปผล

ผลการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่างสรุปผลได้ ดังนี้

1. การศึกษาคุณภาพ สภาพ ปัญหา ความต้องการและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง ในภาพรวมพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพ พบว่า นักเรียนมีคุณภาพที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ในอัตราสูง และคุณภาพการบริหารจัดการด้านเครือข่ายมีอัตราต่ำ เนื่องจากโรงเรียนมีเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในและต่างประเทศน้อย ด้านสภาพการพัฒนาพบว่า การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนมาตรฐานสากลจัดหลักสูตรทางเลือกที่เทียบเคียงหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานในระดับมากและการบริหารจัดการในด้านเครือข่ายร่วมพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลอยู่ในระดับน้อย ด้านปัญหาพบว่า นักเรียนมีศักยภาพด้านภาษาน้อย ครุณาปัญหาที่พบจากการเรียนการสอนมาใช้ในการทำวิจัยจริงมีน้อย โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้และทรัพยากรกับโรงเรียนร่วมพัฒนาน้อย ด้านความต้องการพัฒนาพบว่า ครูต้องการวางแผนการสอนเพื่อการฝึกการคิดหรือประดิษฐ์โครงงานที่เป็นนวัตกรรมใหม่ด้วยการวางแผนงานที่เป็นขั้นตอน มีเหตุผล ต้องการส่งเสริมให้ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลและการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์ ระบบออฟไลน์ การส่งเสริมให้ครูใช้ การวิจัย สื่อนวัตกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องรวมทั้งต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในระดับมาก ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพบว่า ปัจจัยภายในด้านจุดแข็ง ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสูง ด้านจุดอ่อน โรงเรียนยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งในประเทศและต่างประเทศต่ำ ส่วนปัจจัย

ภายนอก ด้านโอกาส พบว่าความมั่นคงและเสถียรภาพของรัฐบาลเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับสูงและด้านอุปสรรค พบว่าสังคมยังเห็นความสำคัญของการสื่อสารภาษาต่างประเทศ และการมีจิตสาธารณะในระดับต่ำ

2. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่างที่ได้ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น มี 11 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) พัฒนาศักยภาพนักเรียนตามมาตรฐานสากลเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) พัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลโลกให้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 3) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษสู่การแข่งขันระดับสากล 4) พัฒนาระบบและกลไกการบริหารหลักสูตรสู่ความเป็นมาตรฐานสากล 5) สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่เน้นความเป็นสากลให้กับนักเรียน 6) พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการใช้ภาษาเพื่อการจัดการเรียนรู้ 7) เร่งพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูในการเสริมสร้างศักยภาพความเป็นพลโลกให้กับนักเรียน 8) เสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพครูให้ได้ตามมาตรฐานสากล 9) พัฒนาระบบการบริหารจัดการโรงเรียนให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล 10) สร้างเครือข่ายกับโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งในประเทศและต่างประเทศ 11) สนับสนุนผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียน

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ผลการประเมินในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

อภิปรายผล

1. กลยุทธ์ที่สามารถพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีความเป็นพลโลกสอดคล้องกับแนวคิดของ สิทธิชัย นันทนาวิจิตร (2551) ที่กล่าวว่า องค์กรจะประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่วางไว้นั้น บุคลากรต้องเชื่อในแนวทางบริหารงานและความสามารถของตน ดังนั้นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ผู้บริหารจึงต้องสร้างกิจกรรมที่จะทำให้บุคลากรเกิดความเชื่อมั่นในการกล้าคิด กล้าทำและสามารถปฏิบัติงานเป็นความเคยชิน เป็นการปลูกฝังกระบวนการเพื่อสร้างค่านิยมให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

2. กลยุทธ์ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่เน้นความเป็นสากลให้กับนักเรียนเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญเนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาในโรงเรียนนั้นจะเป็นขั้นตอนหากกระบวนการบริหารหลักสูตรมีการวางแผนที่ดีสามารถทำให้ครูผู้สอนเข้าใจได้ถึงรายวิชาที่เป็นวิชาใหม่ของรายวิชา มาตรฐานสากลได้ ก็จะสามารถทำให้ยกระดับการพัฒนาหลักสูตรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรประเวศ สัตตบุษยวรกุล และสิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2557) ที่พบว่าด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ของครู พบว่าครูดำเนินการแล้วมีปัญหาในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในสาระการศึกษาค้นคว้าและสร้าง

องค์ความรู้ เนื่องจากครูมีความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ระดับชั้นเรียน แต่มีความเข้าใจในเรื่องเนื้อหาสาระ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่ชัดเจน แนวทางการแก้ไขปัญหการจัดการเรียนรู้ พบว่าโรงเรียนต้องเร่งเสริมให้ ครูได้รับการอบรม เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในสาระการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เปิดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์มีความสอดคล้องกับค่านิยมร่วมมีความสอดคล้องมากที่สุดรองลงมาได้แก่ กลยุทธ์มีความสอดคล้อง กับพันธกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขั้นตอนของการจัดทำกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลใน เขตภาคเหนือตอนล่างมีกระบวนการที่ต้องทำตามหลักวิชาการ และกลั่นกรองมาเป็นขั้นๆตั้งแต่ การใช้ แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์เอกสารและการประชุมเชิงปฏิบัติการจนสุดท้ายเป็นการวิพากษ์นั้น ทุกขั้นตอนมีบุคคลที่มีความรู้ชัดเจนในเรื่องโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสนาะ ดียาว (2544: 99-101) ที่ได้ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ คือวิธีที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีที่ถูกต้อง การกำหนดกลยุทธ์ไม่ได้เริ่มที่ตัวกลยุทธ์ แต่เริ่มที่วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ และยังสอดคล้องกับ แนวคิดของ อุทิศ ขาวเจียร (2546: 24-26) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ว่า เป็นกระบวนการที่ ต่อเนื่องและมีการตรวจสอบความสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของแผนตั้งแต่การวิเคราะห์สภาวะ แวดล้อมภายนอกและสภาวะภายใน การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์หลักของแผนกลยุทธ์ การ วิเคราะห์และการจัดวางกลยุทธ์ ตลอดจนขึ้นำการปรับปรุงกลไกขององค์กรและการติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ ส่วนของการมีเครือข่าย ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลควรจัดเวที ทางวิชาการแข่งขันในระดับกลุ่มโรงเรียน หรือระดับจังหวัดเนื่องจากมีน้อยการจัดเวทีการแข่งขันจะทำให้ทราบ ศักยภาพของนักเรียนในโรงเรียนตนเอง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เทียบเคียงมาตรฐานสากล ครูควรมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การเน้นการคิดเพื่อฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยมาทดลองใช้ และทำวิจัยประเมินผลกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น
2. ควรศึกษารูปแบบการขับเคลื่อนกลยุทธ์หรือรูปแบบการนำกลยุทธ์ไปใช้ที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ดิเรก วรณเศียร. (2554). การจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 7(1): 217.
- พรพรประเวศ สัตตบุษย์วรกุล และสิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา. (2557). การสังเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและชีวิตจริงเพื่อระบุปัญหาและการแก้ไขการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนมาตรฐานสากล. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(2): 612-624.

โรงเรียนประโคนชัย. (2554). *การประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากล* [Online]. Available:

<http://pkc.ac.th/w2011/>. [2556, กรกฎาคม 4].

วิไลพรรณ เสรีวัฒน์. (2555). *การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *รายงานประจำปี 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *มัธยมศึกษายุคใหม่สู่มาตรฐานสากล 2561*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2555). *ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ปการศึกษา 2555*. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2555 จาก http://210.246.188.154/obec_scd/

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2553). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล (World class standard school)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สมยศ นาวิกร. (2538). *การบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาร (ดอกหญ้า).

เสนาะ ตีเยาว์. (2546). *การบริหารกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิทธิชัย นันทนาวิจิตร. (2551). *การสร้างวัฒนธรรมองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. สืบค้นเมื่อ 31 ธันวาคม 2557 , จาก http://202.183.190.2/FTPiwebAdmin/Knw_pworld/image_content/74/Pw74_2_lds1.pdf

อุทิศ ขาวเขียว. (2546). *การวางแผนกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.